

Plānotie ieguldījumi sociālo pakalpojumu infrastruktūrā 2014.–2020.gada ESI fondu plānošanas periodā

Stratēģiskais ietvars ERAF ieguldījumiem ES fondu plānošanas periodā 2014.–2020.gadam ir noteikts Pamatnostādnēs Sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.–2020.gadam¹. Ņemot vērā nepieciešamību koncentrēt ieguldījumus, ERAF atbalsts sociālo pakalpojumu attīstībai tiek plānots tikai saistībā ar deinstitutionalizāciju prioritārām mērķa grupām. Atšķirībā no iepriekšējā plānošanas perioda, ERAF ieguldījumi tiks veikti tikai sabiedrībā balstītu pakalpojumu infrastruktūras izveidei, atsakoties no investīcijām ilgstošās aprūpes institūcijās, un deinstitutionalizācijas procesa mērķgrupas būs **pilngadīgas personas ar garīga rakstura traucējumiem, ārpusģimenes aprūpē esošie bērni un jaunieši, kā arī bērni ar funkcionāliem traucējumiem**. Personas ar garīga rakstura traucējumiem ir izvēlēta kā prioritārā mērķa grupa, lai panāktu būtiskus uzlabojumus situācijā, kad ilgstošās aprūpes institūcija ir visbiežāk piešķirtais vai pat vienīgais pieejamais pakalpojums daudzu pašvaldību iedzīvotājiem. Ja ieguldījumi netiks koncentrēti tieši uz šo mērķa grupu, būtiskas izmaiņas nav gaidāmas, jo 2007-2013.gada plānošanas perioda pieredze liecina, ka pašvaldības izvēlas attīstīt pakalpojumus citām mērķa grupām². Papildus faktors šīs mērķa grupas izvēlei ir ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām 19.pants, kas nosaka tiesības uz neatkarīgu dzīvi personām ar invaliditāti. Bērni, tostarp bērni ar invaliditāti, ir izvēlēti kā prioritārā mērķa grupa, jo agrīna iejaukšanās ir visefektīvākā, un ANO 1989.gada 20.novembra Konvencijas par bērnu tiesībām 20.pants nosaka, ka bērnam, kuram uz laiku vai pastāvīgi nav savas ģimenes vides vai kuru, lai vislabāk ievērotu viņa paša intereses, nedrīkst atstāt šajā vidē, ir tiesības uz īpašu valsts aizsardzību un palīdzību.

Labuma guvēji būs pašvaldību teritorijā izvietotie sabiedrībā balstīto pakalpojumu sniedzēji. Deinstitutionalizācijas īstenošanai tiks izstrādāts rīcības plāns (2014.gadā) un reģionālie deinstitutionalizācijas plāni (līdz 2016.gadam), nodrošinot ESF un ERAF ieguldījumu sinerģiju, vienmērīgu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu personas dzīvesvietā pārklājumu visas valsts teritorijā, ievērojot publisko pakalpojumu klāstu jeb „grozu”, kā to nosaka Reģionālās politikas pamatnostādnes 2013.-2019.gadam. Tiek prognozēts, ka ieguldījumi koncentrēsies nacionālās nozīmes un reģionālās nozīmes attīstības centros, ņemot vērā iedzīvotāju koncentrāciju minētajos centros un centru

¹ <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=4558>

² Tikai 5 no 95 ESF projektiem, kas tika īstenoti [1.4.1.2.4.apakšaktivitātes "Sociālās rehabilitācijas un institūcijām alternatīvu sociālās aprūpes pakalpojumu attīstība reģionos" ietvaros, paredzēja grupu dzīvokļu, atelpas brīža vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu attīstīšanu personām ar garīga rakstura traucējumiem kā galvenajai mērķa grupai.](#)

sasniedzamības priekšrocības. Tomēr ieguldījumu izvietojums tiks koriģēts reģionālo deinstitutionalizācijas plānu izstrādes gaitā (to izstrāde plānota ESF projektu ietvaros, lai nodrošinātu pakalpojumu izvietojumu atbilstoši klientu individuālo vajadzību izvērtējuma rezultātiem). Papildus iepriekš minētajam, Pamatnostādnes Sociālo pakalpojumu attīstībai 2014.– 2020.gadam paredz, ka tiks izveidota funkcionēšanas novērtēšanas laboratorija un tehnisko palīglīdzekļu apmaiņas fonds (nodrošināti speciāli adaptēti vai tehnoloģiski sarežģīti tehniskie palīglīdzekļi) izglītības iestādēm, kurās mācās izglītojamie ar funkcionāliem traucējumiem. Indikatīvais ERAF ieguldījuma apmērs ir EUR 3,6 milj., ko papildinās ESF atbalsts. Pasākumu ietvaros nodrošinātās aktivitātes paredz aprīkojuma iegādi objektīvas cilvēka funkcionēšanas novērtēšanas sistēmas attīstībai un tehnoloģiju un aprīkojuma iegādi izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem iekļaujošai attīstībai. Ieguldījuma rezultātā izveidotus pakalpojumus varēs saņemt pakalpojumu sniedzēji un personas ar funkcionāliem traucējumiem no visiem Latvijas reģioniem.

